

3. KPMG (2018). Global retail trends. Retrieved from: 2018<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/xx/pdf/2018/03/global-retail-trends-2018.pdf>.

4. Офіційний сайт Асоціації ритейлерів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rau.ua/uk/>.

5. Офіційний сайт All Retail [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://allretail.ua/>.

6. Електронний рік: підсумки українського e-commerce за 2017-й // Асоціація ритейлерів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rau.ua/uk/novuni/novini-kompanij/e-commerce-2017/>.

7. Офіційний сайт онлайн журналу «ФОКУС» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://focus.ua/>.

УДК 339.732.6

Л.Л. Носач, канд. екон. наук, доц. (НАУ ім. М.Є. Жуковського «ХАІ», Харків)

СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ЗА ДОСЛІДЖЕННЯМИ СВІТОВОГО БАНКУ

На сьогодні основними детермінантами ефективного розвитку економік всіх країн, що розвиваються, група Світового банку вважає:

1. Перехід до низьковуглецевої енергетики. Всесвітній банк вбачаючи у низьковуглецевій енергетиці сучасне, надійне, недороге, а також необхідне для задоволення потреб країни в області розвитку джерело енергії, спільно з урядами розробляє специфічні для кожної країни варіанти доступу до даного сектору. (Так, Банк надав Індії кредитні кошти в обсязі понад 1 млрд дол. США на здійснення проєктів розвитку сонячної енергетики, в тому числі ініціативи по установці сонячних панелей на дахах, завдяки чому електрикою будуть забезпечені будинки мільйонів індійців).

2. Забезпечення загального доступу до безпечної води та санітарно-гігієнічних засобів. Всесвітній банк забезпечує найбільше в світі багатостороннє фінансування водного господарства в країнах, що розвиваються і здійснює тісну співпрацю з міжнародними партнерами в ім'я втілення в життя концепції «світу, що забезпечує водну безпеку для всіх». (Так, за підтримки Банку в Бангладеш в рамках проєкту

розвитку водопостачання та санітарії в сільських районах майже 1,2 млн осіб отримали доступ до поліпшених джерел водопостачання).

3. Використання переваг цифрових технологій. Всесвітній банк надає фінансову підтримку громадянам різних країн у використанні сучасних можливостей цифрової економіки, яка стає сьогодні одним з найважливіших факторів економічного зростання, інвестицій і створення робочих місць. (Так, в рамках здійснення профінансованої Банком Регіональної програми розвитку інфраструктури зв'язку, дев'ять країн на сході та півдні Африки досягли значного розширення доступу до інтернету, підвищення якості зв'язку і зниження вартості міжнародних з'єднань майже на 90 відсотків).

4. Забезпечення економічного зростання за рахунок поліпшення транспортного повідомлення. Транспорт покращує доступ до економічних можливостей і відіграє важливу роль у соціальній інтеграції, але поряд з цим має ряд побічних ефектів, пов'язаних з використанням і перетворенням енергії (численні викиди CO₂ у атмосферу). Тому, в умовах поліпшення транспортного повідомлення і пом'якшення наслідків зміни клімату Світовий банк підтримує розвиток ефективних низьковуглецевих транспортних систем. (Так, в Дар-ес-Саламі, Танзанія, видано кредит на суму 225 млн дол. США та кредит механізму розширеного фінансування на суму 200 млн дол. США, які використовуються для розширення міської системи швидкісних автобусних перевезень. Реалізація першого етапу цієї програми вже привела до скорочення витрат часу і засобів на поїздки – пасажирів економлять до 90 хвилин в день).

5. Партнерство з приватним сектором в сфері розвитку інфраструктури. Всесвітній банк фінансово сприяє урядам країн у прийнятті обґрунтованих рішень з питань підвищення доступності якісних, стійких інфраструктурних послуг, включаючи, в необхідних випадках, використання державно-приватних партнерств. Банком досягнута нова віха в діяльності Глобального механізму фінансування розвитку інфраструктури – партнерства, створеного для розширення ринку приватного фінансування інфраструктури в країнах з ринковою економікою. (Зокрема, в даний час здійснюється фінансування 20 інвестиційних проєктів, здатних залучити, в цілому, більш ніж 13 млрд дол. США у формі комерційного фінансування).

6. Підтримка сільського господарства з метою створення робочих місць. Світовий банк, вбачаючи перспективи, що розвиток сільського господарства може стати одним з найбільш потужних засобів боротьби з бідністю в усьому світі, активно підтримує сферу виробництва продовольства в якій, порівняно з будь-якою іншою

галуззю, зайнята більша кількість працюючих людей. (Так, в індійському штаті Біхар за підтримки Банку вже майже десять років здійснюється Проект розвитку джерел доходів сільського населення Бихара, відомий в народі під назвою JEEViKA, завдяки чому за цей період були укріплені джерела доходів більш ніж 1,8 млн жінок з сільських домогосподарств штату).

7. Залучення приватного фінансування в райони з найбільш складними умовами. Світовий банк працює над заохоченням проведення стратегічних реформ державного сектору, виявленням областей, в яких приватний сектор може самостійно здійснювати фінансування розвитку, і з максимальною віддачою застосовує нові інструменти фінансування на пільгових умовах. (Прикладом таких нових інструментів служить Механізм підтримки приватного сектора (PSW), який дозволить використовувати 2,5 млрд дол. США з капіталу MAP протягом наступних трьох років в якості каталізатора для залучення, як мінімум, 6-8 млрд дол. США у вигляді додаткових інвестицій приватного сектора, які будуть спрямовані на ринки найбільш небезпечних і найбільш нестабільних країн світу).

8. Посилення охорони природних ресурсів. Світовим банком введено практику створення рахунків природного капіталу (частка якого становить близько 36 відсотків сукупного багатства в країнах, що розвиваються), як джерела допомоги своїм клієнтам удосконалювати управління цими активами. (Так, введення системи квот в Перу, що стало можливим завдяки ряду позик на підтримку політики розвитку в галузі охорони природи, сприяло підвищенню стійкості запасів анчоуса. В результаті рибалки продають свій улов за більш вигідними цінами, а комерційні компанії здійснюють інвестиції з метою підвищення екологічної стійкості їх господарської діяльності).

9. Стимулювання інвестицій за рахунок реформ, що сприяють зменшенню ризику. Банк сприяє зменшенню реальних або передбачуваних ризиків для інвесторів в сферах макроекономіки, ведення бізнесу та фінансування. (Так, ряд позик на підтримку політики розвитку, наданих Світовим банком Арабській Республіці Єгипет, покликаний підтримати програму реформ, за допомогою яких країна долає спад інвестицій. Ініційовані урядом реформи помітно підвищили довіру до єгипетської економіки).

10. Мобілізація внутрішніх ресурсів для підвищення ефективності послуг. Банком активізовано міжнародну координаційну взаємодію з питань оподаткування на рівні країн. (Так, у Вірменії за сприяння Банку і з метою подолання фінансового регресу, обсяг зібраних податків зріс на 38 відсотків, пройшли перепідготовки

35000 податкових інспекторів, майже 96 відсотків послуг в області оподаткування надаються в електронному вигляді).

11. Сприяння торгівлі та інтеграції. Всесвітній банк спільно з урядами розробляє і втілює в життя заходи політики, покликани максимально підвищити конкурентоспроможність торгівлі товарами і послугами. (Так, Проект зі сприяння торгівлі в регіоні Великих озер сприяв розвитку транскордонної торгівлі між Демократичною Республікою Конго і суміжними державами на сході і півдні Африки, поліпшивши умови діяльності торговців на кордоні за рахунок скорочення витрат і витрат часу, а також зменшення утисків. Проект спрямований на модернізацію прикордонних об'єктів на суші і на озерах, а також на розробку систем, що здатні більш ефективно пов'язувати селян з регіональними ринками).

Таким чином, звертаючи увагу на світові детермінанти та тенденції економічного зростання, в національній економіці можливо обрати вірний курс ефективного економічного розвитку.

УДК 658.589

Н.М. Носач, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

КЛАСИФІКАЦІЯ ТИПІВ ІННОВАЦІЙ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Диспропорції у темпах зростання товарообороту та реальних доходів домогосподарств внаслідок погіршення споживчих настроїв спонукають підприємства торгівлі до певних інноваційних дій з метою підвищення привабливості для покупців та стимулювання зростання обсягів реалізації товарів. Результати аналізу динаміки показників соціально-економічного стану Харківського регіону виявили зростання роздрібного товарообороту на 78 % протягом 2012-2017 років. За цей період відбулося зростання середньої заробітної платні, проте, зростання заборгованості по зарплатні, значне зростання темпів інфляції, зміна демографічного складу населення (зокрема, збільшення частки домогосподарств, які отримують соціальні виплати), стали негативними факторами, що призвели до зниження купівельної спроможності населення та зменшення реальних обсягів реалізації товарів підприємств роздрібної торгівлі.